

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előzetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.
Nyitlér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

XXIX. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRITS LAJOS.

43. szám.

A kétmillió korona és a városok.

A városok segélyezésére illetve a városi tisztviselők fizetésének rendezésére megszavazott 2 millió koronát még nem osztották szét. A késedelem oka a helyes megoldás hiánya.

A pénzügyminister nem fogadja el azon elvet, hogy az állami funkciók teljesítéséért arányos kárpótlás nyújtandó a városoknak, hanem azon álláspontra helyezkedik, hogy kedvezőtlen anyagi helyzetben levő városok a szükséghez és a rendelkezésre álló összeghez képest segélyezendők.

A kárpótlás olvét Wekerle nem fogadja el azért, mert fél attól, hogy azután az összes kis és nagyközségek is hason követeléseket fognak támasztani, és azért is, mert el fog terjedni azon általános felfogás, hogy a nem állami hatóságok állami funkciókat csak bizonyos ellen-zolgáltatás ellenében kötelesek végezni, beállhatna azonkívül azon eset is, hogy teljesen rendezett anyagi helyzetben levő város, mely segélyre egyáltalán nincs szorulva, melynek tisztviselői egészen megfelelően vannak fizetve, nagyobb összegű állami subvenciót kapna, míg ellenben adóssággal túlterhelt, silányan fizetett tisztviselői karral bíró alig kapna valamit a kétmillióból, miután a szegény, kis városnak az állami funkciók teljesítéséért fölmerült kiadásokról szerkesztett számlája alig teszi tízed részét a gazdag nagy város számlájának. — A pénzügyministeriumban meg van a hajlam a 2 millió koronát késedelem nélkül kiosztani, de azt nem tudják, milyen kulcs szerint.

Ha a városok részéről okos, elfogadható indítvány tétetnék a felosztási módokat iránt, a pénzügyminister rögtön kiutálná a 2 milliót.

Mint hogy tehát itt két nagy elvi álláspontot

kell áthidalni, erre az eddig felmerült megoldási módok között a leghelyesebbnek azt tartjuk, a mit a r. t. városok polgármesterei orsz. egyesületének a m. évi október 26-án tartott közgyűlése javasolt.

A két megoldási mód közül ugyanis az egyik megoldási mód a recompensatio elvéből indulván ki, az állami segélyösszeg nagyságát a városok által teljesített állami feladatok ellátásának költségét tekintve. Ezen elv szerint minden város teljesítvén állami funkciókat, ennek recompensatiojához minden város igényt tart és pedig azon mértékben, amennyibe az illető városnak az állami feladatok ellátása kerül. Ezen elvi álláspont elfogadásával meghatározandó volna a városi közigazgatásban az állam feladatok összege és hogy az milyen arányban áll a város érdekeiben végzett önkormányzati közigazgatás költségeinek összegével.

Ennek a megghározása nem könnyű feladat, ha figyelembe vesszük, hogy különösen a kisebb városokban ugyanazon tisztviselő végzi pl. nemcsak a katonai ügyek ellátását, hanem pl. a város magán-gazdálkodásának az intézését is. Hátrányos továbbá ennek az elvnek merev keresztülteltele a tekintetben is, hogy ennek alapján minden városnak a végzett állami teendő arányában adatván a segítség, egyformán jut ez olyan városnak is, amely már eljutott a teljesítő képesség határáig, sőt már azt is túllépte 100%-ot meghaladó pótdózával, — valamint olyan városnak is, amely türethető helyzetében még a segítség akkora mértékére nincs reá utalva. Nagyon természetes tehát, hogy ennek az elvnek az alkalmazása a városok vagyoni viszonyaiban mutatkozó nagy aránytalanság kiegyenlítésére nem vezetne és továbbra is fennmaradna az a türethetetlen állapot, — ami különben a köztelherviselés elvével is merőben ellenkezik, — hogy míg egyik városban nincs, vagy nagyon csekély a pótdó, addig a

másik városban, amely még hozzá talán a modern város köztintézményeivel sem rendelkezik, a pótdó magassága az állami adó összegét is messze túlhaladja.

A másik megoldási mód a szükségesség elvéből indul ki. Ezen nézet szerint minden város olyan mértékben tarthat igényt az állami támogatáshoz amilyen a szükséglete. Mint hogy pedig a szükségletet a fedezetlen hiány, — amely pótdóval fedezendő — árulja el, ennél fogva az egyes városok állami támogatásának a mértéke arányban kell hogy álljon a fedezetlen hiány, illetve a pótdó nagyságával.

A fedezetlen hiány alapján való segítségnek a lényege tehát az, hogy mindaz a város részeseül az állami segítségben, amelynek fedezetlen hiánya van, vagyis amely ezen hiány fedezésére pótdózt szed. Minél nagyobb a hiány, tehát az annak fedezésére szedett pótdó, annál nagyobb a segítség mennyisége is. Amely városnak nincs pótdója, annak nem lévén a segítségre szüksége, az állami segítségben nem is részeseül.

Ha pl. az állam a fedezetlen hiány 50%-a erejéig nyújtana segítséget a városoknak, miután 1906-ban a pótdó utján fedezett hiány törvényhatósági városokban . . . 7.500.275 K rendezett tanácsú városokban . . . 5.662.806 K összesen . 13.163.081 K volt, ennek 50%-a . . . 6.581.540 K tenne ki az állami segítség összege.

Ily mélyreható segítség mellett a pótdó minden városban a felére csökkenne, miáltal elérnének az, hogy a városokban — egyet-kettőt kivéve — a pótdó az 50%-on alul maradjon.

A segítség ezen módja ellen, legfőképp az hozható fel, hogy a városok költségvetései évről-

Tárgya.

A nevelőnő.

Írta: Fehér Armand.

A vendégek eltávoztak és a nehéz, forró levegőben ittmaradt utánuk a parfümillat, a mely a gyertyaszaggal és a virágok bódító lehelletével valami átható, valami semmihez sem hasonlítható illattá keverődött össze.

A zongorához támaszkodva egy magas, karcsú nőalak állott. Arca sápadt, de nemes metszésű, talán egy kissé túléles is volt. Egyszerűen visszasimított dus hajában egy nagy sárga rózsza volt tűzve, s ugyanolyan virág fogta össze elegáns selyemruhája baloldalán a gazdag csipkedísz, a mely még jobban kiemelte arca haloványságát. Egész lényén valami szűzies hidegség ömlött el. Olyan volt, mint egy modern ruhákba öltöztetett Minerva szobor, s hogy a hasonlóság még teljesebb legyen, kezében egy dártdához hasonló gyertyaoltogató rudat tartott.

Szücs Anna, így hívták a szép sápadt leányt, egészen fiatal korában került a kamarás házába, mint a kis Margit nevelőnője s azóta sok-sok esztendő telt el a házban. A kis Margitból viruló, tizenhét éves hajdon lett és az Anna feje felett elrepült a 28-ik esztendő is: vén leány lett. Nem, mégsem! Vén leány nem lett belőle, csak éppen, hogy huszonnyolc éves elmúlt.

Most már természetesen nem volt nevelőnő, hanem társalgó, sőt ur utólag házas asszonyának támasza.

Ől. És felforgépien oltogatta ki a gyertyákat; csak épp hagyott égve. Aztán félre tette a gyertya-

oltogatót és leült egy kis bársonyszékcskére, a pálmagrúpp alá.

Ott beszélt vele egy órával ezelőtt, ott akart hát felőle álmodozni, visszaidézni lelkébe, hogy mit mondott, hogy mi mindent suttogott neki egész este.

Az a forró, nehéz illatos levegő szinte kényszerített ugyanis az álmodozásra.

Mikor még ő is itt volt, nem érzett más, csak az illat: a parfüm és a virág; a gyertya füstje nem. Ott ültek közel egymáshoz, a pálmák félhomályt adó árnyékában. Egy hölgy bámulatos művészi tökéletességgel verte a zongorát, de Anna nem hallotta a zenét, csak őt, igazában azonban őt sem, mert nem értette, hogy mit mondott, csak a hangját hallotta, csak a tekintetének melegét érezte. És ezen az estén oly különösnek látta őt; mintha megváltozott volna. Máskor olyan csendes, olyan hallgatag volt a fiatal művész ezekben a fényes termekben.

De hiszen ez olyan természetes is volt. Az apja csak egy szegény falusi tanító volt a kamarás valamelyik birtokán s ugyszólván a nagy ur nevelte őt fel. Ő küldte a festőakadémiára is és csak azóta hívják meg a fiatal művészt a társaságba, mióta nevét a hír szárnyára vette. Ezekben a termekben a fiatal mester eddig mindig megőrizte azt a szerény, szinte alázatatos modort, amellyel jöttevőjének tartozott.

Ma este azonban minden másként volt. Mintha egyszerre levetette volna az álarcot, hogy igazi egyéniségében bemutatkozzék.

Nagy fekete szemei valami különös, lázas tűzben égtek és klasszikusan formált gyönyörű fejét büszkén magasra emelte.

Talán azért látszott olyan boldognak, mert elérte a hivatalos elismerést is. A kormány a fiatal mestert utazni küldi a művészek igazi hazájába, messze

délre, hogy tehetségét a világhírű nagy művészek halhatatlan remekműveinek tanulmányozásával megnemesítse. Holnap elutazik és ma este a nagy ur őt köszöntötte fel a vacsoránál.

Lehet, hogy ez volt az oka nagy boldogságának. De hát lehetséges az, hogy egy olyan hatalmas művészlelket ilyen kicsinyes apróságok boldogítsanak? Nem! Nem! Neki valami más oka lehetett az öröme. Hiszen olyan különös dolgot mondott neki, mikor kezét bizalmasan a karján nyugtatta. Anna nem is értett meg mindent a beszédből, mert a zene elnyomta a hangját s azonkívül nagy zavarban is volt. Eszrevette, hogy a társaságbeli hölgyek milyen kritikus szemekkel figyelik együttlétüket és ez hozta zavarba.

Pedig hát nem is volt oka rá. Hiszen a méltóságos asszony ugyanis mindig azt mondta, hogy Szabolcs ő miatta jár a házhoz. Két-három évvel fiatalabb ugyan mint Anna, de azért igen boldogok lehetnek egymással. Így mondta a méltóságos asszony.

Anna odanyomta égő homlokát a zongora hideg ébenfa oldalához és újra visszacsúszott álmodozásába. Alig-alig emlékszik vissza szavaira. Mintha csak álmlában hallotta volna.

— Megtaláltam végre célotmat, melyért dolgozni érdemes. Egy fényes csillag fog vezetni utamon a dicőség felé és én haladni fogok lankadatlanul, hogy elérhessem, mert el kell érnem . . . . Az ouyém kell, hogy legyen . . . . Ezeket mondta.

Hát szatad-e neki ezekben hinni? Ebben a boldogságban. Levetheti hát ezt az aranyos bilincset? És lesz egy kis szerény otthona nem kell majd örökre selyem ruhákba öltöztetett rabszolgádnak lennie.

A legutolsó szavai voltak a legkülönösebbek. Mikor a zene elhallgatott, egész tisztán hallotta.

lasztotta új működése színhelyéül. Ugy csöppent oda Kőszegre, mintha küldetése lett volna. Talán ez a körülmény okozta azután, hogy rövid idő alatt kedvelt és keresett fogorvos lett Kőszegen. Sokan keresték fel és hamar híre terjedt, hogy megjött a csodafogorvos. Baumgartner Lajos nem tiltakozott a csodadoktorság vádjá ellen. nyugodtan folytatta munkáját és inkább kerülni szerette a feltűnést, amire nagyon alapos és komoly oka volt. A csodadokorkodás ugyanis szemet szemtől több illetékes tényezőnek Kőszegen. Miután Baumgartner inkább a hozzáértésével dicsekedett, mint a képesítésével, elment a följelentés a községi járásbíróhoz. hogy Baumgartner kuruzsló. Megindult az eljárás a járásbírósnál. Baumgartner Lajost beidézték és az állítólagos fogorvos nem jelent meg egyedül, hanem diplomája társaságában. Egy fogorvosi diplomát szorongatott a hóna alatt, majd diadalmas arccal át nyújtotta a járásbírósnak. — Itt a diplomám — mondta neves egyszerűséggel. A bíróság átvette a diplomát, mely Lipcsében kelt és arról szól, hogy Baumgartner Lajos ott fogorvosi diplomát nyert. Latinul volt írva és szép piros spanyolviaszkos pecsét díszítette a diplomát. Ez a védekezés természetesen hatott és a megindult eljárás egy darabig szünetelt. Addig ugyanis, amíg meg nem állapították, hogy a bemutatott diploma egyszerű hamisítvány. A csodadoktor egyik jóbarátja ugyanis a lipcsei egyetemhez fordult felvilágosításért és onnét magánúton azt a választ kapta, hogy ott semmiféle Baumgartner Lajos nevű ember fogorvosi diplomát nem kapott. Inne kezdődött azután a komolyabb eljárás Baumgartner ellen. Az ügy iratait betérjesztették a szombathelyi kir. ügyészséghez, ahol közokirathamisítás címén megindult ellene az eljárás. Csodálatos szívóssággal ragaszkodott ezután Baumgartner a diplomájához. Nem akart engedni abból, hogy okleveles fogorvos. Az eljárás során eszébe jutott, hogy neki még egy diplomája van. nem hogy egye volna. A newyorki egyetemen is szerzett ő diplomát. A newyorki diplomát is becsatolta és az is odakerült az egyre érdekesebbé váló bűnpör actái közé. Mindez két évvel ezelőt történt. Két teljes esztendő kellett, míg ez a különös bűnpör pénteken végre megérett a főtárgyalásra. A hosszú idő alatt diplomáciai uton, hivatalos formában érdeklődtek az oklevelek valódisága vagy hamis volta iránt. Nemrégiben megjött a válasz. Sem a lipcsei, sem a newyorki egyetem nem ismerte el magáénak a diplomát. Közokirathamisítás büntetéssel vádolva állt a szombathelyi kir. törvényszék előtt Baumgartner Lajos. A vádlottnak nem volt mivel védekeznie, mert hiteles irások bizonyították. Csak azt nem lehetett rábizonyítani a csodadoktorra, hogy a diplomákat maga is gyártotta, sőt inkább valószínű, hogy valamelyik diplomagyárban szerezte. A törvényszék csupán közokirathamisítás vétségében találta bűnösnek Baumgartner Lajost és egy hónapi fogságra, 60 K pénzbüntetésre és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítélt telegezett.

— Megbüntetett iparosok. A városi tanács szerdán tartott ülésében Horváth Lajos üvegest, Horváth Pal, Klementisz Samu és Lock Márton cipészegédekkel mivel a cipészipart önállóan üzték igazolvány nélkül 5—5 korona pénzbírsággal büntette.

— Berautomobil Vasmegyében. Rozdonyi Sándor budapesti lakos beadványt intézett Szombathely városához melyben automobiljárat létesítésére kér engedélyt Pörny, Nagyszentmihály, Szentelek és vissza valamint Kőszeg, Leka, Borostyánkő, Tarcsa és vissza utvonatra Szombathelyi székhellyel. Az automobiljárat szükségességét a kérelmező azzal indokolja, hogy a jelzett vonalokon nincs vasuti összeköttetés és így közérdeket képez a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása. Rozdonyi kérelmében érdemileg még nem döntött a tanács mivel az nem volt kellőleg fölszerelve, a tanács tehát felszólította őt annak pótlására.

— A községi fogimnázium nyilvánossági joga.

— Anna kisasszony azt mondta, hogy nagyon helytelenül tettük, hogy ezt a találkozást megbeszéljük — sutogta Margit.

— Tudom — válaszolt a festő — és azért rögtön el is fogok menni.

Anna is közelebb lépett. Az arca sápadtabb volt, mint rendesen és hangja reszketett, mikor beszélni kezdett.

— Margit még csak egy tapasztalatlan gyermek, de Ön férfi és magának tudnia kellett volna, hogy ez a lépés, a melyet megkockáztatott, legalább is kényelmű, ha nem ...

— Bocsásson meg kisasszony, de nem bírtam volna addig elutazni, míg az én kincsemről el nem búcsúzom, míg legalább egyszer nem öleltem magamhoz. Hiszen oly messzire utazom.

A fiú odalépett a leányhoz és szöke fejcséjkéjét két kezébe fogva, hosszú, forró csókot nyomott az ajkára. A leány hangtalanul odaesett a fiú mellére.

— No, most hát Isten veled, édesem.

— Isten veled!

— Isten önnel kisasszony!

Anna kezét szorította a festővel és tompa szünetlen hangon mondta:

— Isten önnel!

Még egy hosszú kémszorítás és az ajtó bezárul mögötte.

Margit sirva borult Anna nyakába és állta az ölelést hidegen, halványan.

De mikor Margit csendesen áment a hálószobába, a szép halovány leány csak oda esett a szőnyegre az előtt a pálmagrúpp előtt dua sötét haja ráborult az arcára és a karcsu, gyönyörű test ott vonaglott a földön a földön nehéz, hangtalan zokogásban a nagy időbe tel, míg felszakadt melléből törten, fuldokolva:

— Most aludt ki hát a fény — nekem.

vallás és közoktatásügyi miniszter kath. főgimnázium V—VIII. osztályainak a nyilvánossági jogot és az érettségi vizsgálatok tartásának jogát is véglegesen megadta.

— Országos vásár. Városunkban hétfőn igen forgalmas országos vásár folyt le. Az állatvásár kiválóan látogatott volt, külföldi vevők azonban ezuttal csak kis számban jelentek meg a vásáron. Ezzel szemben a halföldi forgalom volt nagyobb. Felhajtott 2300 darab állat. Gazdát cserélt mintegy ezer darab szarvasmarha 150 sertés és 197 ló. A lóvásár nagyobb kifejlődését az gátolta, hogy a városban előfordult takonykór eset miatt a külföldre való kivitel tiltva van a városból.

— Pályázat a laktanya megépítésére. Kőszeg város tanácsa újból kiírta a pályázatot a laktanyára. A pályázatok folyó évi november hó 15-ig adandók be a városi tanácshoz. A pályázati hirdetményt lapunk mai számában egész terjedelmében közöljük.

— A költségvetés jogerős. Megértük azt az időt is, hogy a város költségvetése jogerőre emelkedett. Hosszu évek óta ez az első eset, hogy a városi költségvetés ellen telegezett nem adtak be.

— Nagy az adóhatárok. Ez év utolsó adónegyede november hó 15-ikevel zárul. A város hatósága, tekintettel arra, hogy sokan vannak hátralekban adójukkal, felhívja az adózó közönséget, hogy a torlódások elkerülése végett az adófizetést lehetőleg november hó 15-ike előtt eszközöljék.

— Hadkötelesek jelentkezése. A rendőrhatalóság felhívja a város területén tartózkodó állításköteleseket, hogy november hó folyamán hadkötelezettségük végett jelentkezzenek. Az idevágó hirdetményt a városi ügyek rovatában hozzuk.

— Lopas a vásáron. A mult heti országos vásáron lopást nem jelentettek be a rendőrségnek, de mégis ellopak két zsákravaló vásári holmit. A szentgotthárdi csendőrség ugyanis az állomáson letartóztatott két gyanús alakot, kiknek mindegyike egy-egy zsákot vitt a hátán. A megmozdításnál kitudt, hogy Lukácsháza szálltak vasútra a beismerték, hogy Kőszegről jöttek. A csendőrség jelentést tett az esetről a községi rendőrségnek s a zsákokat is felküldte. A zsákok tele vannak felső és alsóruha neműekkel és edényekkel. A tolvajokat letartóztatták. A károsultak jelentkezhetnek a rendőrségnek.

— Eladó fa a városnál. A városnál a büdösküti és a szabóhegyi vágásokból a következő faemlék váltakozhatók. Prima bükkhasáb m²-je 4 K 75 fill., egérhasáb m²-je 2 K, tölgyhasáb m²-je 2 K, és nyirdorong m²-je 5 K 50 fillér.

— Tehervonatok a község-soproni vasuton. Hogy milyen jó forgalmu vasut a község-soproni, azt abból is láthatni, hogy már október hó eleje óta rendes tehervonatok közlekednek rajta. Ez pedig ritkaságszámba megy új vasutnál, mert csak hosszú évek során át szokott a forgalom annyira megszorodni, hogy külön tehervonatok beállítására válnon szükségessé. A község-soproni vasut tehervonatain egyelőre rúpát és fát szállítanak. de ha a bazalt bányák megnyitnak, akkor igen nagy lesz ott a teherforgalom. Azt már most is megállapíthatjuk, hogy ez az új vasut lesz a vármegye legforgalmasabb vasútja és így azt is remélhetjük, hogy rövid idő alatt gyorsabban közlekednek a személyvonatai.

— A husvizsgálók kiképzése. A husvizsgálat és ezzel kapcsolatos rendszert teendő lekiismeretes, megbízható és lehetőleg szakképzett egyén által leendő teljesítése első sorban az illető község legfontosabb közegészségügyi és alategészségügyi érdeke. Oly községek tehát, amelyek husvizsgálóul sem állatorvost sem emberorvost nem tarthatnak, legcélszerűbben teszik, ha ily célra a községi jegyzőiroda valamely tagját képezetik ki és fogadják el, miután ily alkalmazottak ugy magasabb fokú műveltségüknek mint alkalmaztatásuk állandóságának fogva is legmegfelelőbbnek látszanak. Mégis a községek, ezen intenciókat és a közérdeket figyelembe nem véve, oly egyéneket küldenek tantolymra, kik még a szükséghez mérten irni sem tudnak. Emiatt az alispán elrendelte, hogy a jövőben csak azokat veszik föl a husvizsgálók szombathelyi tantolyamára akik községi bizonyítvánnyal igazolják, hogy magyar állampolgárok, a 24 életévet betöltötték, kifogástalan magaviseletűek, akik orvosi bizonyítvánnyal tanúsítják, hogy ép érzékszervekkel bírnak és ragadós betegségben nem szenvednek és akik végzett iskoláikról bizonyítványt valamint irásuk megítélhetése végett egy sajtókezüleg beirt lapot bemutatnak.

— Az át nem adott vasuti jegyek. Felületességéből, néha pusztá kedvtelésből eléggé gyakran fordul elő sőt mondhatni, napirenden van, hogy az utasok nem adják át a végállomásokon, vagy egyáltalán ott, ahol lezállanak, a vasuti jegyeiket. Ez természetesen nagy akadály a ellenőrzésnek s így most a kereskedelmi miniszteriumban oly rendelkezés megalkotásán fáradoznak, amely az utazóközönség e hanyagságának elejét venné. A legújabbban várható kereskedelemügyi miniszteri rendelkezés alapjául a német rendszert veszik, amely szerint a menetjegy be nem szolgáltatása, bárha azt nem is hasznoslesésből mulasztják el, a büntető törvénykönyv értelmében okirateltulajdonítás vétségé, tehát büntetendő cselekményt képez.

— Csak egy virágszál! A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület és a T. E. V. E. ember-szerető, hazafias céljaira halottak napján, a temetők ünnepén Vasvármegye egész területén gyűjtést rendeznek. Városunkban a negyedesterek hordozzák körül a gyűjtőtársulatokat, hogy a szegénysorú tudósbetegeket megmentésére „Csak egy virágszál!” kérjenek abból a koszorúból, amelyet kegyeletes szívvel kiki az ő feledhetetlen, szeretett halottjának sírjára borít. Lehetetlen, hogy bárki is megtagadja azt a csekély áldozatot amit tőlük a legzagalmasabb célra nemes szívvel és emberbaráti szeretettel kérnek; lehetetlen, hogy minden jó ember és irgalmas szív ne siessen segítségére e

napon azoknak, akik harcot vívnak az ellen az ádáz ellenség ellen, amely évenként közel 80 ezer embert ragad el könyörtelenül soraikból. A mohácsi csatáskor 25 ezer magyar vérzett el s a hazafias szívünk még ma, négy százévesztendő multán is sajog érte fát hogyan üezhetőék közönnel azt, hogy egyetlen ragályos betegséggel négyezerannyi ember pusztuljon el évenként, mint 1526-ban? Az emberirtó vész pusztításait nem szabad továbbra is közönnel üeznünk, mert mint Jókai írja — „a sírok beszélnek hozzánk, a temetők ijesztően szaporodó sorai hirdetik romlásunk nagyságát.” Adjunk tehát egy virágszál arra a hazafias szent célra, mely édes magyar hazánk legkiáltóbb nyomorúságán akar enyhíteni. Adjunk, mert ezzel valódi kegyes cselekedetet végzünk. És ez a kegyes cselekedet tetszeni fog a mindenható Istennek és az Istenben boldogult drága halottjainknak egyaránt, mert a szenvedőkön segíteni istenes dolog. Halottak napján a temetők ünnepén, áldozzon tehát mindenki „Csak egy virágszál!” a szegénysorú tudósbetegeket megmentésére abból a koszorúból melyet kegyeletes szívvel szeretett halottjának sírjára borít. És ez az egy virágszál éke, disze lesz halottak napján, a temetők ünnepén a kegyeletes megemlékezésnek. A tarolyokkal való gyűjtés az egész vármegye területén városunkban is október 25-től november 4-ig eszközöltetik.

A „Zenélő Magyarország” közkezdelt zeneműfolyóirat most megjelent 391-ik füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zongora újdonságokat közli és pedig: I. Sas Náci „Nóta a nagykalapról” című, a bpesti orfeumok és Cabaré legsikerkültebb újdonságát, melyet Vargyas Antal, a Royal orfeumban esténként óriási tetszés mellett ad elő. II. Ivanovici J. „Sóhaj” keringő, — Seufzer Walzer — című népszerű, rendkívül dallamgazdag keringőjét. III. Káldor Lajos „Székely induló”-ját, zongorára.

Szinte ajándékszámba menő jutányosan jut a zene-értő közönség a „Zenélő Magyarország” minden számához, mert ennyi pénzért — 12 korona évi előfizetésért — csak 2—3 kottát kapna; itt mintegy 120 darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legszebb műveiből.

Félévi előfizetés 6 korona. Ezért kap az előfizető 11 füzetet a karácsonykor egy 50—55 oldal terjedelmű gyönyörű „Karácsonyi Zenealbumot.” Egész évi 12 korona előfizetésért pedig 22 füzetet és a Karácsonyi és Husvétii zenealbumokat teljesen ingyen és bérmentve.

Előfizethetni a most megindult XVI. évfolyam 11-ik félévére, valamint az előző évfolyamokra is, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadó-hivatalában. Budapest, VIII. József körút 11.

Az eddig megjelent 390 régebbi füzetekből, 60 különféle összeállítású 30—30 zeneoldal terjedelmű mutatványfüzeteket adunk ki. Ilyen tűzet 8—10 korona bolti áru zeneművet tartalmaz, s az ily füzeteket 60-fillerjével hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospectus — ugy egyéb zeneművekről árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve, mutatványfüzeteket pedig 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében küld: „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII. József-körút 11.

— Magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték. Mint már ismeretes, a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték már a lefolyt 24 sorsjátéknál az eddig kibocsájtott 125,000 drb. sorsjegy számát 15,000 sorsjeggyel csökkentette. Ezen csökkentés által a főelárusítók gyakran nem voltak abban a helyzetben, hogy a — különösen külföldről — későn beérkező megrendeléseket teljesítsék, miután a sorsjegyek közvetlenül az első osztály huzása előtt már ki voltak árusítva. A most kezdődő 25. sorsjátéknál ismét csak 110,000 drb. sorsjegy kerül elárusításra. A sorsjegyek ára és a nyereleménytervezet is ugyanaz marad mint a lefolyt 24 sorsjátéknál, miáltal minden sorsjegy nyeresi esélye a 600,000, 400,000, 200,000, 100,000 koronás stb. főnyereményekre 12 1/2%-kal kedvezőbb, mint az előző sorsjátékoknál, a melyeknél még 125,000 sorsjegy került elárusításra.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági szakoktatásunk.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter alkotásait s általában a magyar mezőgazdaság érdekében kifejtett működését két körülmény jellemzi. A mindenben előrelátó és körültekintő gondosság az egyik, — a rendszeres tervszerűség a másik, — mely két jellegzetességit kitérülhetetlenül van a magyar mezőgazdaság történetében azon korszak minden alkotásába bevéve, mely korszakot szintén a legjellemzőbben Darányi korszaknak nevezhetnők.

Enek a korszaknak ismét egy érdekes emlékművének fekszik előttünk. Emlékművének, mely összefoglaló képet ad egy igen fontos kérdés-be; Magyarország mezőgazdasági szakoktatásának ügyéről s az azt szolgáló intézményekről, minden szubjektivitás nélkül tárva elő az adott helyzetet, mezőgazdasági oktatásügyünk mai állapotát, világosan és a tények sorozatos elátásával világítva meg annak 1902-től tett uagyarányu haladását.

Dubravszy Róbert miniszteri tanácsos hatalmas munkát végzett, mikor Darányi földmívelésügyi miniszter megbízásából egy vaskos 472 oldalas kötetben gyűjtötte össze azokat az adatokat, melyek mintegy tükrét képezik a földmívelésügyi minisztérium szakoktatási osztálya alá tartozó intézmények: az állatorvosi főiskola, az akadémiák, a földmives iskolák, tejjgazdasági szakiskolák és a gazdasági szaktanárok működésének, felvilágosítást nyújtva azoknak keletkezéséről fogva, mai állapotukig, megismertetve a tanárokkal s a tanulókkal egyaránt. Minden egyes intézet leírásánál kimutatásokat ad a tanító és tisztii személyzetről, annak irodalmi működéséről,

tudományos eredményeiről, statisztikai táblázatok reprodukálásával az olvasó elé állítja a tanuló ifjúságot, úgy előképzettségük, mint előmenetelük, magaviseletük és személyi viszonyaik tekintetében.

Különösen érdekesek az adathalmaz azon ismertetései, melyek a tanítást, képzést és igazgatásra vonatkozó szabályokat és rendelkezéseket sorolják fel, valamint azok a fejezetek, melyek az egyes intézeteknek rendelkezésére álló anyagi és technikai eszközöket ismertetik meg, melyek a tanítás munkájában részükre támaszul szolgálnak, megtaláljuk a műben az egyes intézmények alapítására vonatkozó adatokat is, az alapító okmányok teljes szövegének bemutatásával, sőt az ösztöndíjak elosztásával plasztikusan állítja az érdeklődők elé annak a, — részint az állam részéről, részint magánosoktól eredő áldozatkészségnek imponáns mértékét is, mely mezőgazdasági szakoktatásunk fejlődésének egyik alapvető feltételét, az anyagi eszközöket adta meg.

A hatalmas munka ötödik részében Darányi földművelésügyi miniszternek egy kiváltképpen bevált alkotásával, a gazdasági szaktanárok intézményével ismerteti meg a érdekes sorok és statisztikai táblák közlésével világítja meg azt az oktatási rendszert, mely ezen intézmény szervezésével nálunk meghonosult. Altalában pedig egységes, felvilágosító képet ad mezőgazdasági oktatásunk mai állásáról és szervezetről, mely kép egyúttal szilárd kiindulási alapot szolgáltat a továbbfejlesztés teendőihez és irányaihoz.

A fentiekben vázolt tartalom becses okmánya a körültekintő gondosságnak, mellyel Magyarország mezőgazdasági szakoktatásának ügye a legilletékesebb helyen kezeltetik, de egyúttal ugylátszik előaktául állított egybe szakoktatás ügyünk megreformálása, vagy jobban mondva teljes betetezése nagy művéhez is, mely egy mezőgazdasági főiskola-gazdasági egyetem felállításával jutna el a teljes betetőzéshez.

Hihető, hogy ami most még hiányzik a nagy műből, ennek most egybegyűjtött adatai alapján fog életre kelni mert a magyar mezőgazdaság művelői és szakembereinek értelmisége várva-várja azt a pillanatot, mikor a székesfővárosban a tudományszomjas ifjúság előtt megnyílnak a legbecsesebb és legmagasabb mezőgazdasági tudománynak felszentelt csarnokai, visszalátó erővel a magyar mezőgazdaság minden ágának fejlesztésére és fejlődésének előmozdítására.

De ugyanakkor, mikor a mezőgazdasági szakoktatás a létesülő főiskolával koronáját nyerendi el, a középtekn mutatkozó lézag is betöltést sürget, az akadémia és földművelés iskolák közötti távolság kitöltésével a középtekn gazdasági tanintézetek létesítése útján, mely kívánalom ha megvalósul, teljes lesz a mű, melyet Darányi gondossága természetesen készített elő.

Eladó ház.

A belvárosban 4. szám alatti 1 emeletes ház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Bobuss Ignác, Kőszeg.

Bornylvántartáshoz

szükséges nyomtatványok raktáron vannak
Feinl Gyula-féle könyvnyomdában
Kőszegen.

ROPS
biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szesztogasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/39.

Helybeli elárultó:

NAGY SÁNDOR.

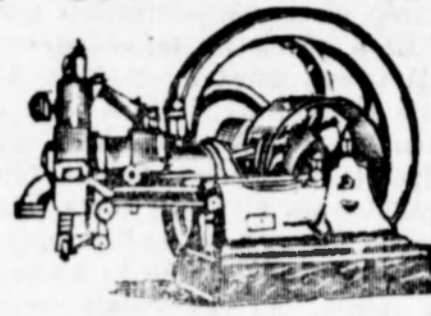
Egy fiatal józan ember

mint kovács ujvra alkalmazást keres uradalomnál. Czim:

Vörös Sándor,

Németzsidány u. p. Csepreg.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat — valamint Szívógázmotorokat.

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő óránként ~~csak~~ 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12 91

Legmezejebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek!

Vasuti menetrend.

Sopronból — Kőszegre:

	Km.	8:30	11:30	7:42
Sopron —	—	—	—	—
Farka-Köphaza	5	4:11	12:00	7:53
Sopron-Keresztúr	10	4:23	12:11	8:05
Alóspéterfa	14	4:35	12:23	8:17
Sopronyék-Haracsóny	17	4:48	12:34	8:30
Doborján	19	5:04	12:50	8:47
Lakompak	23	5:18	1:04	8:58
Veperd-Kabold	28	5:30	1:18	9:12
Sopronszentmárton	29	5:39	1:25	9:19
Sopronujlak	32	5:47	1:34	9:28
Céva	34	5:59	1:47	9:39
Felsőpalya	39	6:18	2:04	9:58
Alóspalya	43	6:29	2:15	10:09
Felsőszőlő	47	6:40	2:26	10:20
Röt-Rendek	53	6:58	2:44	10:38
Kőszegszőlőgy-intézet	56	7:08	2:54	10:47
Kőszeg	58	7:17	3:03	10:56

Kőszegről — Sopronba:

	Km.	8:45	9:15
Kőszeg —	—	—	—
Kőszegszőlőgy-intézet	3	8:58	9:25
Röt-Rendek	6	9:08	9:35
Felsőszőlő	12	9:35	9:06
Alóspalya	16	9:48	9:20
Felsőpalya	19	9:55	9:40
Céva	24	9:57	9:54
Sopronujlak	27	9:59	10:06
Sopronszentmárton	29	9:58	10:17
Veperd-Kabold	31	9:46	10:25
Lakompak	36	9:00	10:41
Doborján	40	9:10	10:58
Sopronyék-Haracsóny	42	9:27	11:12
Alóspéterfa	45	9:38	11:23
Sopron-Keresztúr	49	9:49	11:37
Harka-Köphaza	54	7:02	11:55
Sopron	58	7:14	12:09

A bekerített számok éjjeli időt jelentenek.

Nyomdász tanoncnak

felvétetik egy jóra való fiu.

Rónai Frigyes

nyomdatulajdonosnál.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hevízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, meleg-, szensavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belelegyelés-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az Igazgatóság.**

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Penzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabad. Osztály-sorsjáték (XXV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1909. november hó 18. és 20-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Kir. Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1909. évi október hó 24-én.

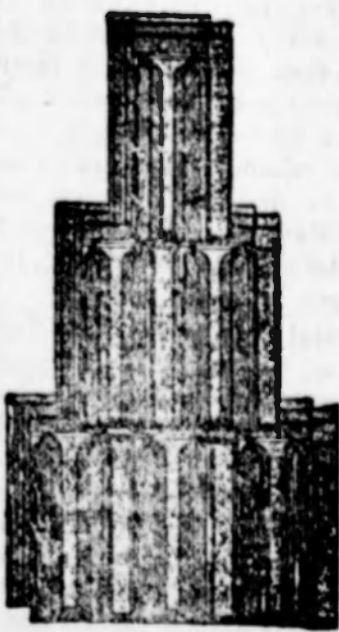
Magy. Kir. szab.
Osztály-sorsjáték Igazgatósága.
Lukács Hazay.

BÜKKFASZÉN

szívógázmotorok üzeméhez,
gyári üzemekhez, vasalási célokra

kapható waggonrakományonként valamint — kisebb mennyiségben is —

KREMZIR MIKSA
faszéntermelő cégnél BARCS.
Termelő hely Gyula ves
Horvát-Szlavonország.

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

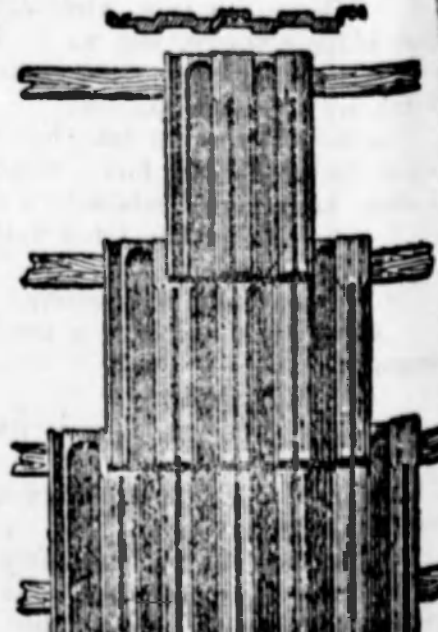
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más : : silány minőségű cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék minbit és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zombolya.

Bohn zombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.